Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (czwarta izba)

z dnia 16 września 2013 r.*

Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Belgijski, niemiecki, francuski, włoski, niderlandzki i austriacki rynek instalacji sanitarnych do łazienek — Decyzja stwierdzająca naruszenie art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG — Koordynacja podwyżek cen i wymiana mających szczególne znaczenie informacji handlowych — działania o charakterze naruszenia — Grzywny — Wytyczne w sprawie obliczania kwoty grzywien z 2006 r. — Waga naruszenia — Współczynniki — Okoliczności łagodzące — Kryzys gospodarczy — Naciski wywierane przez hurtowników — Komunikat z 2002 r. w sprawie współpracy — Obniżenie kwoty grzywny — Istotna wartość dodana

W sprawie T-411/10

Laufen Austria AG, z siedzibą w Wilhelmsburg (Austia), reprezentowana przez adwokatów E. Navarrę Varonę oraz L. Moscosa del Prada Gonzáleza,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez F. Castilla de la Torrego, A. Antoniadis oraz F. Castillę Contreras, a następnie przez F. Castillę de la Torrego, A. Antoniadis oraz F. Jimeno Fernándeza, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie stwierdzenia nieważności części decyzji Komisji C(2010) 4185 wersja ostateczna z dnia 23 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 101 TFUE oraz w art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/39092 – instalacje sanitarne do łazienek) oraz żądanie obniżenia kwoty grzywny nałożonej na skarżącą w tej decyzji,

SĄD (czwarta izba),

w składzie: I. Pelikánová, prezes, K. Jürimäe (sprawozdawca) i M. van der Woude, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 marca 2013 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: hiszpański.

Wyrok [1]

[…]

Przebieg postępowania i żądania stron

28 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 września 2010 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

29 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (czwarta izba) postanowił o wszczęciu procedury ustnej i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem zwrócił się do stron z pytaniami na piśmie. Strony udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu w wyznaczonym terminie.

30 Wystąpień stron i ich odpowiedzi na ustne pytania Sądu wysłuchano na rozprawie, która odbyła się w dniu 6 marca 2013 r.

31 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności art. 1 i 2 zaskarżonej decyzji, w zakresie w jakim artykuły te jej dotyczą;

— obniżenie kwoty grzywny nałożonej na nią zarówno indywidualnie, jak i solidarnie wraz ze spółką Roca Sanitario na podstawie uzasadnienia Komisji lub na innej podstawie określonej przez Sąd;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

32 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

[…]

A – *W przedmiocie żądań mających na celu częściowe stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji*

[…]

6. W przedmiocie zarzutu szóstego, dotyczącego współpracy skarżącej

[…]

1 — Przedstawione zostały jedynie te punkty uzasadnienia niniejszego wyroku, których publikację Sąd uznał za wskazaną.

a) W przedmiocie oczywistego błędu przy zastosowaniu komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy oraz w przedmiocie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań

218 Skarżąca podnosi, że Komisja naruszyła zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań i popełniła błąd przy stosowaniu komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, wycofując się w zaskarżonej decyzji z warunkowego obniżenia grzywny na podstawie tego komunikatu, o którym poinformowano grupę Roca pismeme z dnia 8 grudnia 2006 r.. W tym względzie, po pierwsze, twierdzi ona zasadniczo, że gdyby Sąd miał uznać, iż tworzyła ona jednostkę gospodarczą razem ze spółką Roca Sanitario i spółką Roca France, to należałoby uwzględnić odnośnie do nałożonej na nią grzywny błędy popełnione przez Komisję w trakcie oceny wniosku spółki Roca France zmierzającego do skorzystania z obniżenia grzywny. Po drugie, podnosi ona kilka błędów popełnionych przez Komisję przy ocenie informacji przedstawionych przez Roca France na poparcie jej wniosku mającego na celu skorzystanie z obniżenia grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

219 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

220 Analiza kwestii, czy Komisja naruszyła zasadę zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań i popełniła błąd przy stosowaniu komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, zakłada analizę zagadnienia wstępnego, czy skarżąca, która uczestniczyła w naruszeniu popełnionym w Austrii, może rościć sobie prawo – do występując wyłącznie w charakterze spółki zależnej spółki uczestniczącej w naruszeniu we Francji i przedkładając na tej podstawie wniosek mający na celu skorzystanie z obniżenia grzywny, – o takie obniżenie grzywny na podstawie tego komunikatu.

221 W tym względzie – w odpowiedzi na pytania Sądu zadane na rozprawie – skarżąca podnosi zasadniczo, że pojęcie jednolitego przedsiębiorstwa oznacza, że wszystkie spółki składające się na takie jednolite przedsiębiorstwo powinny mieć prawo do wszelkiej korzyści wynikającej z komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Komisja zakwestionowała zasadność argumentów skarżącej.

222 Należy przypomnieć, że w komunikacie z 2002 r. w sprawie współpracy Komisja określiła warunki, na jakich przedsiębiorstwa współpracujące z nią w trakcie dochodzenia w sprawie kartelu mogą być zwolnione z grzywny lub mogą skorzystać z obniżenia grzywny, którą w innym wypadku musiałyby zapłacić.

223 Część A komunikatu 2002 r. w sprawie współpracy, zawierający punkty 8–19, dotyczy warunków, przy spełnieniu których przedsiębiorstwo może skorzystać ze zwolnienia z grzywny, podczas gdy pkt B, zawierający punkty 20–27, dotyczy warunków, w których takie przedsiębiorstwo może skorzystać z obniżenia kwoty grzywny.

224 Zgodnie z pkt 20 komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy „[p]rzedsiębiorstwa, które nie spełniają warunków [aby uzyskać zwolnienie z grzywny], mogą jednak kwalifikować się do skorzystania ze zmniejszenia grzywny, która w innym przypadku zostałaby nałożona”.

225 Punkt 21 komunikatu w sprawie współpracy z 2002 r. stanowi, że „[w] celu zakwalifikowania się do [zmniejszenia kwoty grzywny na podstawie pkt 20 tego komunikatu] przedsiębiorstwo musi przedstawić Komisji dowody na istnienie domniemanego naruszenia, które przyczyniają się do znacznego zwiększenia wartości dowodów będących już w posiadaniu Komisji, oraz musi przerwać swój udział w domniemanym kartelu natychmiast, najpóźniej w chwili przekazania tych dowodów”.

226 Z powyższego wynika, że z obniżenia grzywny na podstawie pkt B komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy może korzystać przedsiębiorstwo, które występuje z wnioskiem w tej kwestii oraz które dostarcza Komisji dowodów domniemywanego naruszenia stanowiących istotną wartość dodaną.

227 Stąd należy uznać, że zasadniczo jedynie przedsiębiorstwo będące autorem wniosku mającego na celu skorzystanie z obniżenia grzywny (zwane dalej „autorem wniosku") oraz, w danym przypadku, jednostki, w imieniu których wniosek ten jest sporządzony i które współpracują z Komisją, mogą na tej podstawie skorzystać z obniżenia kwoty grzywny.

228 Ponadto należy stwierdzić, że zgodnie z orzecznictwem w przypadku gdy spółka dominująca nie uczestniczyła fizycznie w kartelu i jej odpowiedzialność jest oparta na samym uczestnictwie jej spółki zależnej w tym kartelu, odpowiedzialność spółki dominującej nie może być większa niż odpowiedzialność ponoszona przez spółkę zależną (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie T-382/06 Tomkins przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1157, pkt 38, potwierdzony w postępowaniu odwoławczym wyrokiem Trybunału z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie C-286/11 P, Komisja przeciwko Tomkins, pkt 39). W tych okolicznościach, w przypadku gdy odpowiedzialność spółki dominującej jest jedynie pochodną odpowiedzialności ponoszonej przez jej spółkę zależną, która uczestniczyła w kartelu, z obniżenia kwoty grzywny przyznanego spółce zależnej w następstwie wniosku złożonego przez nią na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy powinna skorzystać spółka dominująca.

229 Komisja natomiast nie ma obowiązku rozszerzyć na inną spółkę zależną (zwaną dalej „siostrzaną spółką zależną) korzyści wnikającej z obniżenia kwoty grzywny przyznanego pierwszej spółce zależnej, która złożyła wniosek na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, z powodu samej przynależności tych spółek zależnych wraz z ich wspólną spółką dominującą do jednego przedsiębiorstwa w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 62 i 63 powyżej. W przeciwieństwie bowiem do odpowiedzialności spółki dominującej, która ma w okolicznościach przywołanych w pkt 228 powyżej charakter odpowiedzialności czysto pochodnej, akcesoryjnej i zależnej od odpowiedzialności jej spółki zależnej (zob. podobnie ww. w pkt 228 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Tomkins, pkt 39), odpowiedzialność spółki zależnej nie może być pochodną odpowiedzialności jej siostrzanej spółki zależnej, ponieważ ta odpowiedzialność wynika z jej własnego udziału w kartelu. W tych okolicznościach siostrzana spółka zależna może skorzystać z obniżenia kwoty grzywny przyznanego na wniosek innej spółki zależnej należącej do tego samego przedsiębiorstwa, jedynie w przypadku gdy z jednej strony wniosek mający na celu skorzystanie z obniżenia grzywny jest sporządzony w imieniu tejże siostrzanej spółki zależnej i z drugiej strony ta siostrzana spółka rzeczywiście współpracowała z Komisją. Ta sytuacja różni się więc od sytuacji, w której spółka dominująca sporządza w swoim własnym imieniu oraz w imieniu swoich spółek zależnych wniosek mający na celu skorzystanie z obniżenia grzywny, ponieważ w takiej sytuacji wszystkie spółki tworzące przedsiębiorstwo w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 62 i 63 mają obowiązek współpracy z Komisją.

230 W niniejszej sprawie z motywu 1288 zaskarżonej decyzji wynika, że w dniu 17 stycznia 2006 r. Komisja otrzymała od spółki Roca France wniosek o skorzystanie z obniżenia grzywny. W odpowiedzi na ten wniosek Komisja pismem z dnia 8 grudnia 2006 r. przyznała grupie Roca warunkowe obniżenie kwoty grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy (motyw 1289 zaskarżonej decyzji). W następstwie ponownego zbadania dowodów Komisja – w zaskarżonej decyzji – odmówiła przyznania obniżenia grzywny tej grupie z powodów przedstawionych zasadniczo w motywach 1291–1293, 1295, 1299 i 1300 tej decyzji.

231 W tym względzie z dokumentów zgromadzonych w aktach wynika jednoznacznie, że pomimo wątpliwości, czy sformułowania użyte w zaskarżonej decyzji mogły pozostawiać niejasność co do autora wniosku i zakresu wniosku o skorzystanie z obniżenia grzywny, wniosek ten został sporządzony nie w imieniu grupy Roca jako całości, lecz w imieniu spółki Roca France we własnym imieniu oraz w imieniu grupy Laufen. W tym względzie należy jednak uściślić, że z tych dokumentów jednoznacznie wynika, iż wniosek ten dotyczył grupy Laufen wyłącznie w zakresie, w jakim jej działalność we Francji była prowadzone w ramach spółki Roca France. Ponadto, jak to wynika motywów 1291 i 1293 zaskarżonej decyzji, informacje przedstawione przez spółkę Roca France dotyczyły wyłącznie

naruszenia popełnionego w odniesieniu do artykułów ceramicznych we Francji w 2004 r. W szczególności bezsporne jest, że żadna informacja ani żaden dowód nie zostały przedstawione odnośnie do naruszenia popełnionego w Austrii.

232 W tych warunkach należy stwierdzić, że przedmiotowy wniosek nie został złożony w imieniu skarżącej. O ile bowiem skarżąca jest częścią „grupy Laufen", o której mowa w tym wniosku, o tyle jednak należy stwierdzić, że wniosek ten dotyczy działalności „grupy Laufen" we Francji i że skarżąca nie prowadzi działalności na rynku francuskim. W każdym wypadku skarżąca nie współpracowała z Komisją na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Ponadto dowody dostarczone przez spółkę Roca France nie zawierają żadnych informacji na temat działalności skarżącej, lecz dotyczą naruszenia popełnionego we Francji w 2004 r. w odniesieniu do artykułów ceramicznych.

233 Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że każdym wypadku Komisja nie mogła ani naruszyć zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, ani popełnić błędu przy stosowaniu komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, skoro – w świetle ustaleń dokonanych powyżej w pkt 230–232 – nie miała obowiązku przyznania skarżącej obniżenia grzywny.

234 W świetle całości powyższych rozważań należy oddalić niniejszy zarzut jako bezzasadny w zakresie dotyczącym stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, bez konieczności badania pozostałych argumentów skarżącej, takich jak przedstawione powyżej w pkt 218.

[…]

Z powyższych względów

SĄD (czwarta izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Laufen Austria AG pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję Europejską.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 16 września 2013 r.

Podpisy